

Salgótarján és Vidéke.

Szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

A Polgári Kör hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

Egész évre	10.—
Fél évre	5.—
Negyed évre	2-50
Egyes szám ára 20 fill.	

Felelős szerkesztő:

Dr. Czigler Jakab

Minden a lap szellemi részét illető közlemények a „Salgótarján és Vidéke” szerkesztőségéhez, az előfizetések és hirdetések Mohar Endre polgár iskola tanárhoz intézendők.

Csipkerózsa.

Ugy találomra eszembe jutott a krizantémum és a csipkerózsa. Helyesebben azzal a feltett szándékkal, keresem ki ezt a két egymással többé-kevésbé rokon növényremeket, hogy valami hasonlatba illeszsem be őket. Krizantémum és a csipkerózsa. Az egyik is virág, a másik is az. Mint ahogy az udvari tanácsos is ember, meg az udvari béres is.

A krizantémum a műkertek, nyírott lombu ligetek hercegnője. A csipkerózsa pedig az erdőszélek, völgyrejtekek, járatlan utak Hamupipőkéje. Hát éppen hogy ez a különbség közöttük. Egyiknek akkor is jut eszébe, ha nem is ad az Isten. A másikkal azonban nem törődik senki, még ha a gyökerén szárad is ki.

Ez a két virág gyönyörűen hozható össze a vidéki zsumnalisztikával. Mert az a zsumnalisztika, mely a politika sáncain kívül jut osztályrészül a vidéki akarók szellemi vállalkozásának — mondom, ez a sors nagyban egyeztethető a növényssorssal. Hervad, hullatja leveleit, azután valamikor megint új erőre kap. Vannak ilyen tavaszok, polgár-erkölcsi májusok, mik életre hozzák az elhintett magvakat. A körülmények dolga hogy mi lesz. Néhol krizantémum, néhol csipkerózsa. Itt gondozzák, ügyelnek rá,

lesik bimbói fakadását, ott ellenben az őr-dög se tud róla, sőt ha utána áll, hát ágazolnak rajta. Félre passz, jön az ur. Mert kevesek azok a felvilágosult ideális gondolkodók, kik belátnák, hogy hát ez az igénytelen csipkerózsa is csak azt a tápanyagot szívja ki a földből, mint akár az a raffinált krizantémum.

Hogy a salgótarjáni ujságírodalmat a két virág közül melyik képviseli, annak megállapításához nem kell éppen Linné-szakértelem. Minden növényntani alaposág nélkül is kiszűrhetjük, hogy ott, ahol oly nagyarányu az indolencia minden nemes törekvés iránt, mint itt nálunk, semmiesetre sem krizantémum az ujságírodalom.

Bizony olyan csipkerózsa a tarjáni zsumnalisztika, amilyen csipkerózsát nem minden szeptember-vég ismer. Csak a nem-bánomság, a lelkiismereti-süketség ködös, cudar össze. Ilyen rózsát, mint a mi lapunk, nem egyhamar fűznek bokrétaiba a literatura-botanikusai. Ezen a rózsán nem a harmat csillog. A nehéz küzdelem izzadságcseppjei ragyognak levelein. De hát ahol olyan talajba kell eresztie gyökerét, mint amilyen a tarjáni eszmepártolás és erkölcsi fogékonyság — ott a kiszáradás veszedelme hamar a nyakára hág.

Nem áztatjuk magunkat, tudjuk, hogy itt nálunk a közérdek szolgálatába szegődni kész kereszt. Ujság? Hozhat bármit, felvet-

het, ostorozhat, helyeselhet, cikkeit írhatja akár milyen tollal, akár vérszegényen. akár tele Attikai sóval, annyira, hogy az állam mindjárt kedvet kapna rá monopolizálni, mint a konyhasót, — mondom állhatunk mi akár tótágast is — a közélet arca azért csak marad a régi. A petyhüdt, a savanyú.

Bejön valaki a kávéházba. Azért mondom, hogy a kávéházba, mert a kaszinóba nem mehet. Nincs. Tehát bejön a kávéházba. Megiszik egy pikolót. Ez jól esett. Na most művelődjünk. Pincér lapokat! És végig böngészni elébb a fővárosi ujságokat, aztán mint egy kényszeredett ráadást, veszi kezébe a „Salgótarján és Vidékét.” De azt is csak akkor, ha már nagyon unja magát és a röpködő kaláber műszavak nem keltik fel benne a kibic-szenvedélyt.

És ha már ráadta fejét az olvasásra, úgy mindenekelőtt is az árverési hirdetményt gusztálja, mint a legérdekesebb rovatot.)* Aztán átmegy a többire. Egy perc, esetleg kettő — azzal kész. Felkel, veszi a kalapját, fizet és megy. Mire az utcára ér, az egész lapból az alperes neve marad meg az emlékezetében, meg az árverési terminus. A vezércikk? Ugyan mit háborgatjuk őt. Mit érdekli őt a tarjáni állapot? Mi köze a vigadóhoz, a kórház ügyhöz, csatornázáshoz, meg miegyébhez? Hagyjunk neki békét.

*) Tisztelet a kivételnek.

TÁRCA

A két öreg.

Öreg volt már mind a kettő, galamb fehér mindkettőnek a haja, lágy, jóságos mindkettőnek a tekintete. Hatvanon jóval felül már a férfi s az asszony sem sokkal fiatalabb. Ajkukon örökös volt a mosoly, örökös a vidámság, a gyermeki jókedv.

A két öreg az ablaknál ült, kéz a kézben, szorosán egymás mellett, mintha a hosszas távollét után mosolygó öregségükben akarnák pótolni azt, amit ifju korukban elmulasztottak; egymásé lenni, egymásé örökre, elválaszthatatlanul. Künn tavasz volt, napsugaras virágos tavasz. Már nyíltak az akácok, fűrtös virágaikat millió döngicséld méhecske röpködte körül. Örömmámorban uszott az egész nagy természet. A lány tavaszi szellő megrabolta a rózsát, a játszintot s illatukat szétszórta a levegőben,

mintha csak szeszélyes, jókedvű tündérek illatos parfümökkel hintették volna be az egész nagy világot.

— Mikor még mi is fiatalok voltunk! — szólt az öreg asszony.

— Igen, — szólt a férfi, — mikor még mi is dalt zengtünk a szerelemtől, mikor még mi is epedtünk a szerelem édes csókja után, mikor még mi is fiatalok voltunk, vidának és bohók.

— Arany idők — drága fiatalság, mi nem élveztük örömeit. Nekünk csak bánatot hozott a tavasz, szomorúságot a nyár, bűt a lombpergető ősz és lemondást a tél.

— Megöregedtünk, régen elmúlt a mi ifjuságunk. Szép emlékek, kora lemondásról, hogyan is volt? Régen volt, — de igaz volt.

Tizenhétéves volt a leány, huszonkettő a fiu. Mindkettő előtt szép jövő ab-

rándos képe lebegett, Ofelia akart lenni a lány, Othello a fiu. Együtt szerepeiték az életet jelentő színpad deszkáin, együtt játszották, vagy — csak akarták játszani az élet drámájának nehéz szerepeit is. Hányszor megdobbant mindkettőjük szíve, mikor csak játékból suttogtak egymásnak szerelmes, édes szavakat, hányszor szökött arcukba az ártatlan szerelem hatása alatt a vér, mikor csak játékból csókolták meg egymás tgzai csókra vágyó ajakát, óh hányszor szerettek volna egymásnak elmondani, hogy szeretlek, szeress te is — de az élet igazi színpadán gyáva volt mindegyikük, csendes, szótalan a fiu is, a lány is. Pedig szerették egymást nagyon, csak nem merték egymásnak bevallani.

Iluska, így hívták a leányt, valahol a külvárosban a negyedik emelet egy udvari szobájában lakott. Nagyon kicsi volt a szoba, négy lépés a szélessége, alig öt a hossza. Egyetlen ablaka a háztetőkre nézett; minden

Csak általánosítok és kinek nem inge, ne vegye magára. De meggyőződésem, hogy a többség előtt s különösen a közérdek hivatalos vezetői előtt a mi lapunk csak az a bizonyos csipkerózsa, ami mellett csak úgy haladunk el, mintha vesznivaló dudva volna. Ránéz fitymálva, aztán ballag pöckösen tovább a maga útján, A darazsak zugása még tombol ugyan, a dobhártyáján izgatja is, de úgy tesz nagybölcse, mintha nem is hallaná.

Szeretném tudni, hogy tulajdonképen minek is nyomatunk mi lapot? A magunk kedvéért-e, avagy a polgári jólét érdekében? Vagy tán azt hiszi valaki, hogy a meggazdagodás vágya hevit minket? No hiszen Rockefeller legyen az, aki ezzel az ujságpártolási készséggel megelepszik. Oh, anyagiak nem izgatnak minket! Csak erkölcsi szempontokat ismerünk és nem is annyira előfizetőt, mint inkább véleménybarátot akarunk magunk köré gyűjteni. Működésünk tisztán etikai és távol tartunk a laptól mindent, ami saját magunk becsülése rovására menne. De hát ezt már kifejtettük százszor. Unalmas ezt mindig emlegetni. Utóvégre is erőszakot nem alkalmazhatunk. De amelyik forum oly apró pontnak veszi saját községe javát, az ne tartson igényt szeléd, tömjénező hangra.

Ajánlottuk ezt, meg azt. Kértük, hogy tegyék szóvá a legközelebbi közgyűlésen. Vitassák meg. Elevedjenek. Utasításukat respektálja. De hát beszélhetünk a falnak. Sőt akadnak, akik így is monologizálnak: Mit? Ez a skribler akar valamit? Hadd lássuk csak mit akar? Na jó. Hiszen tökéletesen igaza van van, de hát csak azért sel Hohó, még azt hinnék, hogy utánuk megyünk és hogy ők találták fel a puskaport.

Nem túlzok. Ismerem lélektanát a vezető köröknek. Rajtuk mulik minden. Hatalmuk nagy, mert markukban a törvény-paragrafus, mit úgy értelmeznek, ahogy nekik

tetszik. És a polgárság semmit se tehet, a polgárság fogja be a száját. Merjen csak mukkanni, majd ráncba szedik. Nincs hát mit csodálni, hogy a polgárság lelkesedése amily hirtelen támad, oly hamar illan is. Ilyen gyűlölködés mellett nem jutunk semmire. Így nem haladhatunk. Így minden eszmé, mit felvetünk kutba esett pénz.

Az vesse rám az első követ, aki engem állításom ellenkezőjéről meggyőzni tud. Volt e vezércikk valaha, mely itt nálunk pozitív eredményt létesített volna? Ugy-e nem.

És maradunk mi is a régi kerékvágás szűk vályulyában, ha az előjáróság továbbra is megligálja azt a nekibuzdulást, mely a község érdekén csüngő polgárok lelkében fakad. Mert félreért minket a forrum, ha azt hiszi, hogy mi éppen vele akarunk ujjat huzni. Eszünk ágában sincs. Ha valami jót tesz, azt mi azonnal aláírjuk. De viszont, ha mi teszünk jót, ők is akceptálják. Ez a viszonyosság elvé, ami mindkettőnknek munkáját megkönnyítené.

És, hogy most visszatérjek a kiinduló hasonlatra, az előjáróság velünk szemben tanúsított jóindulata volna az a kertész-figyelem, mely minket csipke rózsát, nemesre oltana, kiásna kavicsos talajunkból és odaültetne a többi krizantémumok közé.

De hajh úgy látszik csak maradunk mi továbbra is csipkerózsa.

Nyílt válasz.

E lap 11. és 13-ik számában Koós Mihály községi jegyzőnk „Egy-két szó városuk fejlődéséhez” cím alatt igen figyelemreméltó cikksorozatot közölt.

Mielőtt azonban cikkéhez érdemlegesen hozzászólnánk, hátrak leszünk pár kérdést Koós Mihályhoz — nem mint a cikk

írójához — hanem magához az emberhez, a polgárhoz és községünk előjárósági tagjához intézni.

Cikkéből kitűnik, hogy nem nagyon kíváncsi ember s nem nagyon érdeklődik községünk társadalmának mozgalmait iránt, mert amint írja, a „Polgári-Kör” alapszabályait nem ismeri. Pedig tudtunkkal eddig ez az egyetlen társadalmi kapcsunk.

Mit gondol uram!

Nem volna-e helyes egy községi előjáróra nézve egy ilyen Kör iránt jobban érdeklődni? Alapszabályait tanulmányozni s ha látja, hogy azok mily magasztos eszmét tűznek maguk elé, annak tagjává lenni!?

Avagy talán azt hiszi, hogy itt annyi sok a köz iránt érdeklődő egyén, hogy egy ilyen józanul gondolkodó fejre, mint az Öné, nekünk — a Polgári-Körnek — szükségünk nincsen?

Akkor igen téved; és mi elvárjuk ugyanis mint községi polgártól, de különösen mint előjárósági tagtól, hogy alapszabályainkat, intentióinkat figyelmebe vegye és aztán igyekezzék társadalmi uton is — tehát mint Polgári-Köri tag — eszméinek a talajt elkészíteni.

Önnek vannak gondolatai, Önnek van ambíciója — de higgye el, hogy a mi speciális viszonyaink mellett azokat tisztán csak a község házában sohasem fogja tudni teljesen érvényesíteni.

A mi közönségünket először meg kell dolgozni, ugyszólva szuggerálni kell előbb s csak amikor már egy jó eszmének megvan nyerve, lehet azt mint kész tervezetet a község házában kitállalni.

Ez volt eddig is a baj, hogy községünk előjárósága nem tanulmányozta eléggé a polgárok zömének köszönetét, a közönséget, hanem inkább azon volt, hogy egyeseket kielégíthessen.

Önnek ugylátszik fáj az, hogy mi sok-

felől csak piros, meg fekete háztető, meg kémény, melyeknek fojtó füstje mind az ő szobájába verődött.

Elemér, az volt a fiának a neve, mindig haza kísérte az iskolából Iluskát. Szótlanul haladtak egymás mellett a köruton, messze, messze, egész Iluska házáig. A szívtük tele volt reménnyel, szerelmes édes gondolatokkal, a jövő bívós terveivel, de az ajkukra nem jött hang, egy megváltó, boldogító szó. És ez így tartott hosszú ideig.

Mikor Iluska fölért szobáiba, leült ablaka elé, tekintete messze szállt a háztetők fölött, valahol máshol, más világban, a hol szeretik egymást az emberek, a hol nem gyávák egymásnak megvallani szerelmüket.

Elemér ezalatt fel és alá sétált a ház kapuja előtt. Agyában száz gondolat járt örületes táncot, száz gondolat, száz újabb gondolatot szült, melyek még egyszer és még egyszer és százszor inkább felkeltették égő szerelmét.

Oh hányszor akarta mondani:

Iluska kisaszony! — — — —

Vagy nem ez, nagyon hideg, — Hisz kollégák voltak, talán így:

Édes Iluskám!

Nem lehet, így meg nagyon is bizalmas; ennyire még nincsenek. Végre megállapodott a megszólításban így fog neki szólni.

— Iluska! Hallgasson meg, nagyon fontos mondani valóm van önnek.

Iluska tán így felelt volna.

— Beszéljen Elemér, hallgatom.

— Nem tudom észrevette-e már rajtam, óh, bizonyára észrevette, hogy — hogy én önt végtelentül, nagyon-nagyon szeretem.

Iluska erre lesütötte volna két szép szemét, elpirult és — mélyen hallgatott volna. Elemér pedig így folytatta gondolatait.

— Nem vagyok már gyermek, pár hónap múlva kilépek a világot jelentő deszkákra, — ez az általános frázis nagyon tetszett neki, — s önálló ember leszek. Oh Iluska, játszuk végig együtt az élet nehéz szerepét, fejezzük be mi Romeo és Julia félben hagyott szerepét s legyünk boldogok együtt örökre. Vagy — gondolta tovább csüggedten, — ha nem szeret mondja meg azt is, hogy ne kelljen szegény szívemnek sokáig kétségek közt vergődnie:

Iluska erre már bizonyára nekibátorodott volna, ráemelte volna ábrándos tekintetét s ezt mondta volna.

— Elemér! Régen vártam már magától ezeket a szavakat. Régen vártam, mert, — mert én is szeretem magát, szeretem titkon, már első találkozásunk óta, s oly boldog volnék, ha — — — —

Elemér mint az örült rohant végig az utcán, szemel csillogtak, a kezeivel összevissza hadonászott, úgy, hogy az emberek megfordultak utána s vagy kacagtak, vagy a kiket oldalba taszított, dühösen morogtak rája.

Másnap, harmadnap ugyanez történt; a napok, a hónapok multak, eljött a nyár is, az iskolát bezárták, válniok kellett. Iluska odahaza vánkosaiba temette az arcát, sirt, könnyezett keservesen, mert azt gondolta, hogy nem szereti az, a kiért szívesen feláldozná életét, egész jövőjét. Elemér meg százszor is megkísérelte, hogy bevallja neki szerelmét, de gyáva volt, gyáva, s szerelmes ifju szíve nem tudta volna elviseelni a visszautasítást. A lány ment jobbra, a fiu ment balra, a szívtük tele szerelemmel, tele csa-

szor kifakadunk az előjáróság ellen és a hibát a kritikusoknak — illetve nekünk a polgároknak tudja be, mintha mi volnánk okai annak, hogy a község nem halad előre, mert nem vagyunk eléggé áldozatkészek.

Hát mindenbe mi sem vagyunk hajlandók beugrani; de ha a községi előjáróság oly dolgokkal fog előállni, amelyek haladásunkat biztosítják, biztosítom, hogy nem lesz ellenünk kifogása.

Ne vegye tehát rossz néven tőlünk, ha mi addig, amíg az előjáróság az eddigi mesgyén halad, kritikánkat hallatjuk.

Hiába mondja akárki is az ellenkezőjét, mi mindig azt állítjuk, hogy egy község előhaladása legnagyobb részt előjáróságától függ.

Ő van hivatva a kezdeményezésre, ő van hivatva a vezetésre; és szeretném én azt a polgárt látni, aki előjáróságát akkor, a mikor az a község érdekeit előre akarja vinni, — ne követné!

Hogy ez így van, ez tény, ezt igazolja az élet. Ott van például Balassagyarmat, vagy ott van a Mátraverebélyi-Kör, mindkettő tisztán előjáróságának köszönheti hámulatosan gyors fejlődését.

Ezt aka tam Önnek mint polgárnak és mint előjáróságunk egyik tagjának elmondani.

Most pedig áttérek cikkére.

Mindeneke őt kijelentem, hogy azt, a mit létesítendőnek tart, t. i. a tisztviselői házak, a kórház és szegényházat — fejtéleül helyeseljük. Számításaiban megbizunk és óhajtjuk, hogy ezeket a dolgokat a legközelebbi községi gyűlésen mint a községi előjáróság kész tervezetét elfogadásra ajánlja.

Mi szóval-tettel mellette leszünk.

Itt nincs közöttünk vélemény eltérés.

Sajnos azonban, hogy a Vigadó kérdésénél már nem egy hajóban evezünk.

Mi a mi óhajunk?

Az, hogy Salgótarján község polgárát boldognak lássuk. Az, hogy Salgótarjánt széppé, nagygyá és gazdaggá tegyük.

Ennek pedig mi az előfeltétele? — Tömör, egységes, erős társadalom.

Őn azt hiszem csak úgy tudja, mint bármelyikünk, — hogy itt Salgótarjában mindent inkább találunk, mint egységes társadalmat. Ha tehát mi célunkat elérni akarjuk, első elengedhetetlen kötelességünk ezt a széttagolt társadalmat tömöríteni.

Ezt pedig csak úgy tehetjük, ha oly helyiségről gondoskodunk, amely ezen széttagolt társadalom összeforrasztására alkalmas.

(Folytatjuk)

Jön a mumus!

Jön a mumus! A végrehajtási novellát igen sokan annak tartják, vagy még veszedelmesebbek, olyannak, mely egyenesen a kereskedelem passiv erejét, szervezetét, és eddigi forgalmi basisát csirájában támadja meg, és a hitelt a minimálisra redukálja, ugyszóván egészen megszünteti.

Nem kell nagyon fekete szemüvegen nézni az új törvényt és nem az ad ministratív intézkedéseit, hanem a törvény intentióját, szellemét vegyük egy kicsit lat alá. Nézzük csak.

A régi végrehajtási törvénnyel szemben szab ugyan némi megszorításokat, módosítja a lefoglalható ingóságokat és illetményeket, a miáltal az adósságot a létfenttarthatás legelőször veszedelmétől óvja meg, de ezek a hitel tekintetében oly elenyészően csekélyek, hogy a kereskedelem támpontját, fedezetét eddig sem kereste és nem is találhatta ezekben.

De ha ily módon az adósságot védi, nem

védi-e a hitelezőt is a kiszolgáltattott hitel biztosítása tekintetében és egyúttal megszorítja a határt a hitelezhetőség mértékében. Kevesebb lesz a hitel, de biztosabb.

Tűzet kiabálunk és lángot sehol nem látunk. Hátha az egész novella nem egyéb egy rendkívüli hitelnövelésnél az állam részére. A novella 31 §-ában foglalt és előirt bejelentések mindenikére ugyanis lerovandó az illeték. Ha már most egy kis számítás csinálunk, szép pár milliócskát hordunk össze.

Kereskedőink és iparosaink védekezni próbálnak a nem fizető adósok ellen olyképp, hogy védegyületet alakítva tömörülnek és „fekete könyvet” szándékoznak vezetni a rossz adósokról. Nem vagyok jó, de megjövendölhetem, hogy felbuzdulásnál nem egyéb, és célra e tekintetben semmi esetre nem vezethet.

Mert ha még oly nagy is az összetartás a kereskedők és iparosok között, előáll az a visszás eset, hogy a bejelentett adós, egyik-másiknak fizet, a miáltal a fizetést élvező hitelező a további hitelt semmi szín alatt nem vonná meg tőle.

Kérdem most, hogy ilyen körülmények között mi a védegyület célja?

Reális üzletvezetés, mértékletes hitelezés legyen a jelszó!

Y.

Heti hírek

Eljegyzés. Dr. Czizler Jakab, lapunk felelős szerkesztője jegyet váltott micsinyei beniczai Beniczky Etelkával. micsinyei beniczai Beniczky Pál alsópálfalvai lakos leányával. Szívvel gratulálunk.

Polgári iskolai tantestület eskütétele. Polgári iskolai tantestületünk államosítása alkalmából aug. hó 30-án tette le az esküt Balassagyarmaton Máthé Géza kir. tanfelügyelő kezébe.

Az eskü alkalmából a kir. tanfelügyelő szép beszédben buzdította a tantestületet további sikeres működésre. Latkovits Ákos igazgató megköszönte a tanfelügyelőnek a tantestület iránt tanúsított jóindulatot és ama buzgó fáradozást, melyet az iskola államosítása érdekében kifejtett. Az ünnepélyes aktust bankett követte, melynek folyamán polgári iskolánk igazgatója megemlékezett a magas közoktatásügyi kormányról, majd szép szavakban köszöntötte fel vármegyénk általános szeretet és tiszteletnek örvendő kiváló tanfelügyelőjét. A bankett a legkedélyesebb hangulatban az estélig tartott.

Ipartestületi nyári mulatság.

Ipartestületünk folyó évi augusztus hó 16-án tartott nyári mulatságáról közben jött akadályok miatt csak most számolhatunk be a következőkben, ha bár az időjárás nem is volt eléggé kedvező a mulatság, ennek dacára is eléggé sikerültnek mondható. Anyagilag azért, mert testületünknek 77 korona és 19 fillért jövedelmezett, erkölcsileg pedig

lódással, lemondással.

Multak az évek. Mikor ismét összer kerültek, — bizony már mindkettőnek hájában ezüst szálak csillogtak. Mindkettőnek szive nagyott dobbant, mikor viszontlátták egymást, kacagtak, talán titkon még egy eltevedt könyvecse is csillogott szemükben.

— Vacsorázzunk együtt, — szóló Elemér, hisz anyyi mondani valónk van egymással.

A pezsgőnél azután Elemér, az aglegény, ki már jóval felül volt az ötvenen, így szóló Iluskához, a vénleányhoz.

— Enilékszik még rá, Iluska. Mikor még gyermekek voltunk, hogy szerettem én akkor magát.

— Igen, — mikor még gyermekek voltunk, hogy szerettem én akkor magát.

— Igen, — mikor még gyermekek voltunk, — szóló elmélázva a vénleány, — én is szerettem magát, nagyon szerettem.

— De én gyáva voltam bevallani. Óh mennyit szenvedtem. Hány keserves éjszakát töltöttem álmatlanul. Hányszor megbántam gyávaságomat. De pótoljuk ki most azt, a mit akkor elmulasztottuk. — Iluska legyen

a feleségem.

A vénleány rávetette tekintetét az aglegényre.

— Már késő kedves barátom. Miért nem szólt akkor, vártam, epedve vártam; lássa, előtte volt a pezsgő s maga nem üritette ki. Rózsa voltam, s maga nem tűzött keblére. Most már késő. Megöregedtünk.

— De tán nem késő még. Ha nem szakítottuk le a tavasz rózsáját, ápoljuk az ősz virágát. talán lesz még számunkra is illata.

• • •

A domonkosok templomában egy öreg pár esküdtött egymásnak örök hűséget.

Festőnő.

Egy hiu hölgyike
Dicsekszik nagyban,
Hogy az pauarellben
Mily rutinja van.

S én elhiszem —
Látom az arcán,
Hogy milyen pazarul
Fest ez a lány.

Dimi.

azért mivel mulatságunkon községünk intelligens közönsége vett részt.

A kik jelen voltak, mondhatják meg legjobban, miként az ipartestületnek, a legközelebbi múltban és úgy ez alkalommal is tartott mulatsága fesztelén és az ugynevezett legmagyarosabb kedvvel és igen jó hangulatban fejeződött be.

A tűzijáték igen szépen sikerült.

Dicséret érdemli a vezetőséget, mert úgy ezen költséges tűzijátékkal, valamint a résztvevő hölgyeknek átadott és a táncrendelt magában foglaló legyezővel, igazán meglepte a jelenvoltakat.

A mulatság anyagi sikeréhez tisztelt jegyeik megváltásai és felülfizetéseikkel a következők voltak szívesek hozzájárulni és pedig:

Salgótarján nagyközség, mint erkölcsi testület 10 K., Borbély Lajos 20 K., Jónás Antal 10 K., Köhn Lipót fakereskedő 4 K., Dr. Czifler János 6 K., Dr. Polatsk Árpád 2 K., Vidarcsák részv. társ. 5 K., Bóna Béla 4 K., Szalay József 5 K., Thil József 5 K., Löwinger Rezső községi orvos 6 F., Sándor József 2 K., Grósz Márton 1 F., Fábrián József 2 K., Lámer Gyula 2 K., Baráth József 1 K., Szántó Sándor 1 K., Simon István 2 K., Timaróczky Sándor 2 K., Singer Lajos 1 K., Vágó Ferencz 1 K., Pál Sándor 1 K., Simon Jenő 1 K., Gyetvi Cécia 1 K., Dr. Erdős Kálmán 1 K., Marisald Henrik 1 K., Kurcsinka Antal 3 K., Bényacs Brunó 1 K., Galbács István 1 K., Csirbész Samu 2 K., Ifj. Sujjer Ferenc 2 K., Grószberger József 1 K., Egry Gyula 1 K., Makó János 2 K., Földiák Lipót 1 K., Treliay János 2 K., Curszky Károly 1 K., Rozenberg Ignác órák 1 K., Veiczig Jenő 1 K., Kalmár Illés 1 K., Duda Lajos 1 K., Pála János 1 K., Kovács Márton 3 K., Tóth István 1 K., Rátkovszky Pál 1 K., Patay István 3 K., Borbás József 2 K., Kiss Gyula 3 K., Kádár Péter 1 K., Guttman Mátyás 1 K., Tisch Gyula 2 K., Bicskei Miksa 1 K., Plathy Zsigmond 1 K., Haár Árpád 1 K., Greskó Lajos 1 K., Uriga Antal 1 K., Veisz András 1 K., Zankovits József 3 K., Kossuth Jánosné 1 K., Ágoston István 1 K., Szeverényi László 1 K., s végre az ujjonnan kinevezett és villamos világítási részv. társ. könyvelője 1 K.

Ezen anyagi siker előmozdításáért fogadják a tiszteletjegyet megfizetők és akik szívesek voltak felülfizetni, az ipartestület mély köszönetére.

Új salgótarjáni polgár. Omilyák Károly műasztalos városunkban letelepedett. Münchenben, Zürichben, Genfben, Párisban, Berlinben, Londonban, Liverpoolban, Braziliában több helyen, Buenos-Airesben és New-Yorkban a legjobb műhelyekben tanult ki; 11 évig külföldön tartózkodott azon célból, hogy az asztalos mesterséget teljesen elsajátítsa és képzett, tanult iparos legyen.

Ajánljuk mint szakképzett iparost, a n. é. közönség figyelmébe és szíves pártfogásába; elvállal az asztalos szakmába tartozó munkát. Lakik özv. Herceg Istvánné házában az Iskola-utcában.

Omilyák Károly Kemény János postafőnöknék és Omilyák Flóris tanítónak fivére.

Kérelem. Azon tisztelt gazdákat, kiknek az ideai vétésnél alkalmuk volt az időkülömböséget az impregnált és a nem impregnált takarmány-répmag kelése között megfigyelni, felkérjük, szíveskedjenek ez iránti tapasztalataikat, akárhonnán szerezték is be a nem impregnált répmagot, közvetlenül Mauthner Ödön magkereskedésével Budapesti Rottembiler utca 33. közölni. Miután az ide, pontos megfigyelésekre a Mauthner cégnek úgy a tiszta igazság, mint a közérdek szempontjából szüksége van, nagyon kéri, előzetes köszönetének hálás kifejezése mellett, a tényleges adatokat 8 nap alatt akár levelezőlapon is vele tudatni.

Ipartestületi elnök választás. Sinágel József, az ipartestületnél eddig viselt elnöki állásáról lemondott. Miután tisztségének további megtartására reábirni nem lehetett, az elnök választást az ipartestület előjárósága folyó évi szeptember hó 13-ik napjának délután 5 órájára tűzte ki. Igen ám, — kérdezik egymásközt az iparosok — de ki legyen az új elnök? A magunk részéről azt tartanánk leghelyesebbnek, ha iparostársaink Kádár Péter eddigi alelnököt választanák meg a lemondás folytán megüresedett elnöki állásra. Nem akarunk ezzel ugyan a választást illetőleg senki egyéni s így jogos meggyőződésébe avatkozni, de mégis azt hisszük, hogy a jelenlegi alelnök már eddig szerzett tapasztalataival fogva is legjobban tudhat megfelelni a reá váró s jóformán mindig elég nehéz elnöki feladatok elintézésére.

A mai időben iparos mester, segéd és tanoncok közt oly gyakori a surlódás és viszálykodás, hogy a hetenkint három napon tartatni szokott 1—1 órai hivatalos eljárás sem elegendő a felmerült panaszok s az elintézésre váró tetemes hatósági s egyéb magán ügyek végzésére.

Ép ezért jónak látnánk, ha az ipartestületnél naponként tartanának hivatalos órák. Igaz ugyan, hogy ez nagy idővesztéséget kívánna az elnökség és előjáróság tagjaitól, azonban ha kötelességeiket felváltva teljesítik is, kell hogy ez így történjék. Azt hisszük és körülbelül tudjuk is, hogy Sinágel József ép azért mondott le tisztségéről, mert sok oldalú elnöki teendőiben egyes tisztársai részéről kellőleg támogatva nem lett. Már pedig, ha elvállalt kötelességeiket az arra hivatottak nem teljesítik kellőképpen és azt várják, hogy minden teendőt az elnök intézzen, akkor rövidesen ismét befog következni az elnöki állásról való lemondás ténye.

A testület erkölcsi és anyagi jól fel-fogott érdekében tehát azt tanácsolnánk, hogy gondoskodjék az iparosság arról, miként naponként hivatalos órák tartassanak és ezen órák alatt elnök, alelnök és a sorrend szerint behívandó előjárósági tagok egymást kölcsönösen felváltva résztvegyenek. Ez esetben — mivel a testület iránti kötelesség végzése megszlik — nem következ-

hetik be az, hogy a vezetői tisztségre megválasztottak állásuktól minduntalan szabaddulni igyekezzenek.

Ezen ügyben ismételten még csak annyit kívánunk felemlíteni, hogy ha az ügybuzgó és társadalmi, valamint tapintatos lomondó eddigi elnökét: Sinágel Józsefet viselt tisztségének megtartására az iparosság reábirni nem tudhatná, úgy válassza meg a jelenlegi alelnököt, mert hisz ő is iparosaink egyik kiváló és ambíciós tagja.

Az ipartestület egyéb ügyeivel legközelebb fogunk foglalkozni.

Eb és macska veszedelem. Úgy látszik a járvány nem csak az emberek között dühög, de a kutyák és macskákra is rossz idők járnak. A járási állatorvos Lapujtón, Kazáron és Csákányházán az összes kutyák és macskák kiirtását rendelte el, mert több veszett eb kóborolt a falvakban. Hétfőn Pálfalván egy macska megharapott egy fiút, kit Pestre a Pasteur-féle intézetbe vitték. Az állatorvos Pálfalván általános eb és macska zárlatot rendelt el.

Jó volna mindunk is a kóbor ebeket kissé megrendszabályozni.

Járvány. Sajnos, a vörös halál nálunk még mindig szedi áldozatait.

Szeptember 1. óta 15 újabb megbetegedési eset fordult elő, a járvány már a község belterületén is terjed.

Községünk népviseletestülete f. hó 7-én tartott rendkívüli közgyűlésében új barak járvány-kórház sürgős építését határozta el, melynek költségét egyelőre a kórház alapból fedezi.

Mezey Kálmán színtársulata sem tarthatta meg 14 napra tervezett előadását. A társulat itt van 45 emberrel. Mezey a képviselőtestülethez ama kérvénnyel fordult, hogy őt a község némileg veszteségeért kárpótolja, támogassa. Bodó János jegyző a kérvényt pártolólágg terjesztette a képviselőtestület elé, de a képviselőtestület a kérést nem teljesítette.

A járvány miatt az iskolák még mindig zárva s nem is tudhatjuk, mikor kezdődik a tanítás.

A járvány alkalmával szíves figyelmébe ajánljuk az előjáróságnak az ugynevezett köztisztasági kocsi, mely az utcán végigmenve végig hullatja a szemetet.

Szeptember elseje óta egy haláleset fordult elő.

Kereskedő és iparos értekezlet.

Kereskedőink és iparosaink az végrehajtási novella tárgyában f. hó 6-án vasárnap népes értekezletet tartottak. Horibile dictum! A közigazgatási hatóság az egészségügyi tanács határozata folytán az értekezlet megtartását nyilvános helyen (vendéglőben) nem engedélyezvén privát helyen, a Groszberger-féle épülő házban tartatott meg.

Elnök Löwy Izidor az értekezletet megnyitván, szóval tudatja a jelenlevőkkel a bányatársulati igazgató választását a kereskedők és iparosok küldöttsége által átnyújtott memorandumra, a vasgyári igazgató átiratát pedig felolvastatja.

Elhatározták, hogy a nem fizető adósok ellen védekeznek, és védőgyeletté alakulnak, mely védőgyelet szabályainak kidolgozásával és a díjak megállapításával a szűkebb bizottságot bízták meg.

Végül a végrehajtási novella intézkedéseiben előírt bejelentések határidejét és módját vitatták meg, és adták az egybeültek tudtára.

Halálozás. Helybéli szintársulatunk egyik tagja, Nagy Juliska, ki a múlt héten öngyilkossági szándékból megöltte magát, — mint értesülünk — a hó 6-án Budapesten a kórházban meghalt.

A „Tarjani Pasztellek“ című verskötet már pár nap mulva napvilágot lát, melyre újlag felhívjuk olvasó közönségünk figyelmét. A mű szerzője Dimi, ki egyébként Erdődi Mihály. A kötet ára 1 korona. Megszerezhető a kiadóban.

Ellátás. Egy intelligens gyermektelen magyar családnál jó házból polgári iskolás

gyermek felvétetik teljes ellátás, anyai gondozás, német beszéd és jó zongora oktatásban is részesülhet. Cim a kiadóhivatalban.

Köszönet-nyilvánítás. El nem mulaszthatom önagsága dr. Löwinger Rezsőné urnőnek, ugyszintén Buchwalder Zsigmond gyógyszerész urnak hálás köszönetemet ez uton is kifejezni azon szives fáradozásukért melyet a József-szanatoriumban felvételem érdekében elkövettek.

Salgótarján, 1908. szeptember 8-án.

Gutfreund László.

Búcsú. Kisasszony napja nálunk rendszerint vigan szokott lefolyni. Ez évben is megvolt a szokásos körmenet, de zene nélkül a járvány miatt bizony csendesebben folyt le a nap, mint előző években. A szokásos vendéglátások is nagyrészt elmaradtak.

Szerkesztői üzenet.

N. Y. Igéretedben bizom. Lap menn fog rendesen.

A Czigány-utcában
Anbroz-féle ház
kerttel
szabad kézből olcsó áron
eladó.

Polgártársak!

Terjesszék a
„Salgótarján és Vidéke“ - t

Meller L. Egyed

Budapest, IX., Lónyai-utca 7. sz.

Telefon-Interurban 46—31.

Telefon-Interurban 46—31.

Mielőtt személy-, jelzáló- vagy építési kölcsön iránt intézkednék, kérjen díjtalanul prospektust.

WEHOVSZKY-FÉLE NYÁRI KERTBEN kellemes családi össze jöveteli hely. Pontos kiszolgálás. Polgári árak. Vasárnap és ünnepnap kedden, szombaton Bódi Rudi zenekara hangversenyez.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

SINGER LAJOS

SALGÓTARJÁN

Iskolai tankönyvek legolcsóbb beszerzési helye.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy az eddigi vezetésem

Schwarcz Herman cég alatt (32 év óta fenálló) szappangyárat tetemesen megnagyobitva saját tulajdonomba vettem át s azt

Schwarcz Herman Fia

cég alatt továbbra is az eddigi szolid alapon fogom vezetni.

Nagybecsű pártfogásukra továbbra is számít

Schwarcz Herman Fia

Schwarcz Lajos.

Salgótarján

és

Vidéke

legjutányosabban hirdet.

Telefon szám 20.

Szikszy János

férfi-szabó üzlete

SALGÓTARJÁN. fő-utca (saját ház.)

Ajánlja magát a legújabb divatu férfiruhák és egyenruhák elkészítésére a legrövidebb idő alatt és jutányos feltételek mellett.

Angol különlegeségek, Zsolnai, Gácsi és Brassói szövetek.

Kérem szükség esetén egy levelező-lap útján engem értesíteni, hogy esetleg a házhoz menjek.

Mindnyájunknak el kell menni

Polatsek Miksa ruha- cipő- rőfös- uri- és női divat áru raktárát, hol mindezen és még számtalan itt felnem sorolt áruk, a legjobb minőségben, legolcsóbb áruk, - és legszolidabb kiszolgálás mellett található. Vétel nem kötelező. Szigoruan szabott áruk mély tisztelettel

POLATSEK MIKSA

A volt Meister László féle üzlethelyiség.